

Lahten kaupunki, Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Viite: Lausuntopyyntö 17.5.2024

Asia: Rakennusjärjestys 2025, ehdotus

Lahten kaupunki on käynnistänyt rakennusjärjestyksen päivittämisen. Tavoitteena on päivittää rakennusjärjestys vastaamaan 1.1.2025 voimaan tulevaa uutta rakentamislakia (751/2023). Lahten Museot/Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo lausuu 14.5.2021 päivätyistä rakennusjärjestyksen ehdotuksesta seuraavaa.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Viitaten rakennusjärjestyksen luonnoksesta 26.4.2024 antamaansa lausuntoon museo toteaa, että sekä rakennusjärjestyksen luonnos että nyt myös ehdotus sisältää osittain vanhentunutta/harhaanjohtavaa tietoa. Kohtaa 7.3. *Rakennettu kulttuuriympäristö ja muinaisjäännökset* (s. 43/55) tulee ajantasaistaa ja tarkentaa. Rakennusjärjestyksen kirjaus ei ole riittävä toisin kuin luonnosvaiheen vastineessa todetaan (Rakennus- ja ympäristölupalautakunta, ote pöytäkirjasta 14.05.2024, s. 8/12):

- 1) Vuoden 2020 alussa voimaan tulleen museolain myötä maankäyttöä koskevat lausuntopyynnöt tehdään pelkästään alueesta vastaavalle alueelliselle vastuumuseolle (Päijät-Hämeessä Lahten museoille).
- 2) Kohta Lisätietoja: ajantasaisin tieto muinaisjäännöksistä (kiinteät muinaisjäännökset, muu kulttuuriperintökohteet, mahdolliset muinaisjäännökset, löytöpaikat ja alakohteet) löytyy pelkästään Museoviraston ylläpitämästä muinaisjäännösrekisteristä (www.kyppi.fi).
- 3) On syytä tarkentaa kohtaa "Muinaismuistolaki suojelee kiinteät muinaisjäännökset suoraan lain nojalla ilman erikseen tehtävää päätöstä", lisäämällä sen perään: "Muinaisjäännökset ovat muinaismuistolain 1 §:n mukaisesti rauhoitettuja heti löytyessään ilman erillistä suojelupäätöstä." Tämä siitä syystä, että varsin yleinen harhakäsitys on, että muinaisjäännös on suojeltu vasta kun museoviranomainen on todennut sen sellaiseksi (eli kun jättää kertomatta löydöstään, ei lainsäädäntö päde).

Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Viitaten asiasta 26.4. antamaansa lausuntoon museo esittää rakennusjärjestyksen ehdotuksesta tarkistettavaksi seuraavia asioita.

- 1) Viittaukset museoon tulee saattaa yhdenmukaiseksi kautta rakennusjärjestyksen. Museoon tulee viitata Päijät-Hämeen alueellisena vastuumuseona.

- 2) Rakennetun kulttuuriympäristön inventointien nimet tulee saattaa yhdenmukaiseksi.
 - a. Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY)
 - b. Maakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (MARY)
 - c. Paikallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (LaRy)
 - i. Selvitys Lahden kulttuurihistoriallisesti arvokkaista kohteista (2000)
 - ii. Selvitys Lahden sodanjälkeisestä rakennusperinnöstä (2012)
 - iii. Nastolan kulttuuriympäristöselvitys (2020)
- 3) Luvun 7.3. *Rakennettu kulttuuriympäristö ja muinaisjäänökset* lisätietoihin tulee lisätä maininta siitä, että myös rakennetun kulttuuriympäristön inventointien ajantasaiset rajaukset löytyvät kaupungin karttapalvelusta.
- 4) Maininta Lahden arkkitehtuuripoliittisesta ohjelmasta (Apoli) tulee lisätä luvun 7.3. viitteisiin.

Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

tutkimuspäällikkö	Liisa Koskelainen
arkeologi	Esko Tikkala
rakennustutkija	Roosa Ruotsalainen

Tiedoksi: Museovirasto, Hämeen Ely-keskus